16/07/2021

Αναστάσιος Γόρδιος – ο Διδάσκαλος που η ΔΙΣ αναγράφει στις Αγιολογικές Δέλτους

/ Ορθόδοξες Προβολές

Την αναγραφή στις Αγιολογικές Δέλτους της Εκκλησίας του φωτισμένου Διδασκάλου Αναστασίου Γορδίου αποφάσισε η Διαρκής Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος στη Συνεδρίαση της Πέμπτης 15 Ιουλίου 2021. Η αναγραφή αποφασίστηκε με εισήγηση της Συνοδικής Επιτροπής Νομοκανονικών και Δογματικών Ζητημάτων και την πρόταση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Καρπενησίου κ. Γεωργίου.

Το σχετικό απόσπασμα από την απόφαση της ΔΙΣ αναφέρει:

“Ομοίως με εισήγηση της αυτής Συνοδικής Επιτροπής και πρόταση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου κ. Γεωργίου απεφασίσθη η αναγραφή στις Αγιολογικές Δέλτους της Εκκλησίας του φωτισμένου Διδασκάλου Αναστασίου Γορδίου (1654 – 7 Ιουνίου 1729), ο οποίος διεκρίθη για την οσιακή βιοτή του, αλλά

και την προσφορά του στην Εκκλησία, το Γένος και την Παιδεία”.

Δείτε ολόκληρη την ανακοίνωση της ΔΙΣ

Αναστάσιος Γόρδιος 1654-1729

Ο Αναστάσιος Γόρδιος είναι ένας από τους Δασκάλους του Γένους. Διέπρεψε κατά τη λεγόμενη Προδρομική περίοδο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Θεωρούνταν ένας από τους αρτιότερα μορφωμένους Δασκάλους του Γένους και απέκτησε μεγάλη φήμη στην εποχή του ως λόγιος, δάσκαλος, γιατρός και κοινωνικός εργάτης. Γεννήθηκε το 1654 στα Βραγκιανά των Αγράφων, όπου στα χρόνια της Τουρκοκρατίας λειτούργησε για δύο αιώνες το περίφημο «Ελληνομουσείον των Αγράφων», Ανώτερη Σχολή των Ελληνικών Γραμμάτων.

Τη Σχολή αυτή την ίδρυσε το 1662 ένας άλλος λόγιος και Δάσκαλος του Γένους, ο Ευγένιος Γιαννούλης ο Αιτωλός, πού υπήρξε και δάσκαλος του Γόρδιου.

Ο Ευγένιος γρήγορα διαπιστώνει το ήθος και τη φιλομάθεια του Αναστασίου και τον θέτει υπό την προστασία του. Το 1676 τον στέλνει για ευρύτερες σπουδές στην Αθήνα, όπου ακούει δασκάλους, όπως τον Ιωάννη Μπενιζέλο και τον Νικόδημο Μαζαράκη. Ο τελευταίος εκτιμά τον νεαρό μοναχό και τον στέλνει στην Ιταλία για ανώτερες σπουδές.

Στην Πάδοβα βρίσκουμε το Γόρδιο να κάνει φιλολογικές, θεολογικές και ιατρικές σπουδές. Λίγο αργότερα παρακολουθεί φυσικομαθηματική στη Ρώμη.

Ύστερα από λαμπρές σπουδές πέντε ετών στο Εξωτερικό, ο Γόρδιος επιστρέφει στην «ολιγάνθρωπη» γενέτειρά του και αναλαμβάνει τη διεύθυνση του «Ελληνομουσείου», μολονότι έχει προτάσεις να διδάξει με μεγάλες αμοιβές σε ξένες χώρες. Η πατρίδα, γράφει ο ίδιος σε μια επιστολή του, χρειάζεται βοήθεια και πρέπει να βοηθηθεί.

Εγκαθίσταται λοιπόν στο μικρό Μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής (στη θέση Γούβα των Βραγκιανών) και διακρίνεται ως δάσκαλος και ως άνθρωπος της φιλαλληλίας και της αρετής. Πολλοί μαθητές του, όπως ο Θεοφάνης από τα Άγραφα, ο Μιχαήλ Μαυρομμάτης από το Μεσολόγγι και ο Νικόλαος Λογοθέτης από το Γαλαξείδι, διακρίνονται αργότερα ως σπουδαίοι δάσκαλοι στις ιδιαίτερες πατρίδες τους.

Εκεί στο απόμακρο χωριό του, πού είναι φτωχό και αποκομμένο συγκοινωνιακά και

πού είναι εκτεθειμένο στις αλλεπάλληλες επιδρομές των ληστών, αναπτύσσει τη δράση του ο Γόρδιος, μοιράζοντας το χρόνο του στη διδάσκαλο, τη συγγραφή, το κήρυγμα, καθώς και στην ανέγερση σχολείων, εκκλησιών και άλλων κοινωφελών έργων. Αλληλογραφεί με πολλά πρόσωπα και ζητεί τη συνδρομή τους (μας σώθηκαν 750 περίπου επιστολές του)· άλλοτε πάλι δίνει με τις επιστολές του συμβουλές-θρησκευτικού, ηθικού, γλωσσικού ή ιατρικού περιεχομένου.

Η φήμη του διατρέχει ολόκληρη τη Στερεά Ελλάδα, από όπου έρχονται συνέχεια επιστολές για κάθε λογής ζητήματα και απορίες. Και εκείνος απαντάει σε όλους με ευθυκρισία και με προσοχή και τους βοηθάει. Μα το θέμα πού τον γοητεύει είναι το βιβλίο. «Ζήτηση βιβλίων, δανεισμοί, ανταλλαγές, βιβλιοδεσίες περνούν και ξαναπερνούν μέσα από τα γράμματά του» (Κ.Θ. Δημαράς).

Πεθαίνοντας ο Γόρδιος σε, ηλικία 75 ετών το 1729, άφησε πίσω του ένα τεράστιο έργο από επιστολές, από μεταφράσεις Αρχαίων και από άλλα έργα, κυρίως διδακτικά της Γραμματικής. Αυτό το έργο του μαζί με το κοινωνικό του έργο και τη φωτεινή ζωή του «έμειναν και μετά το θάνατό του μια λαμπάδα αναμμένη μέσα στα σκοτάδια της δουλείας».
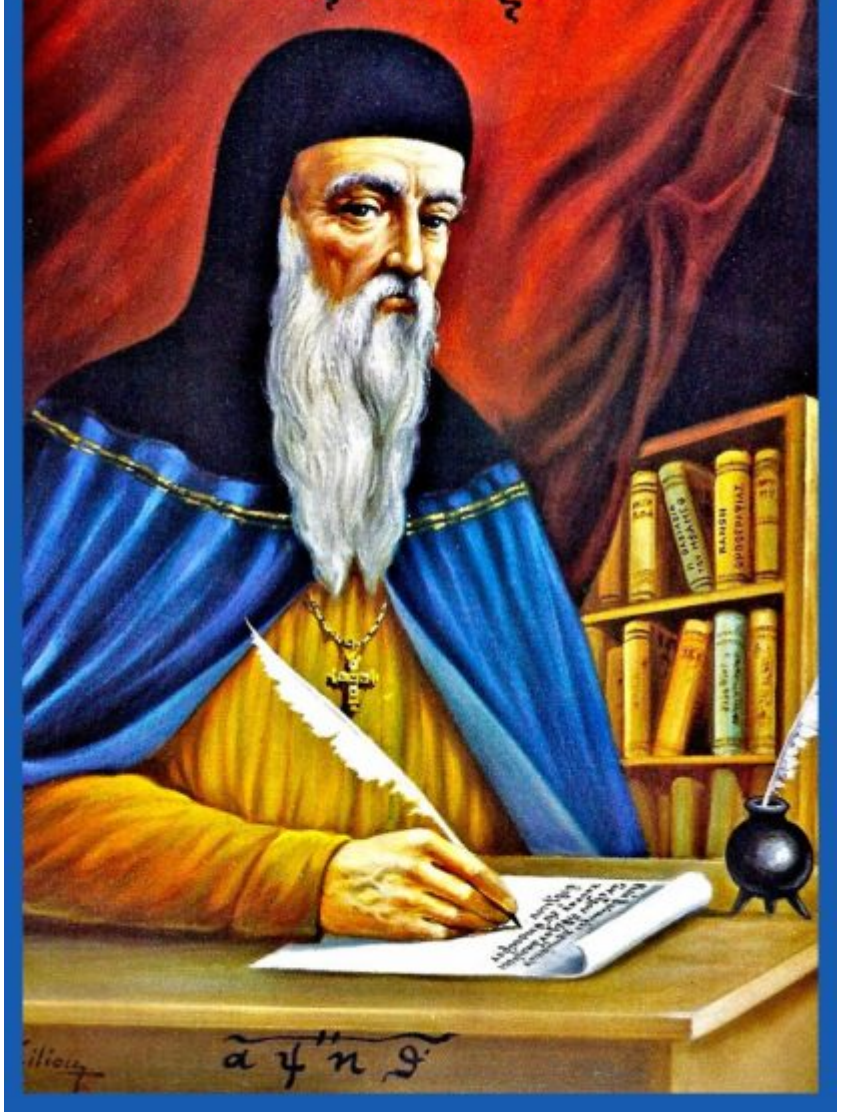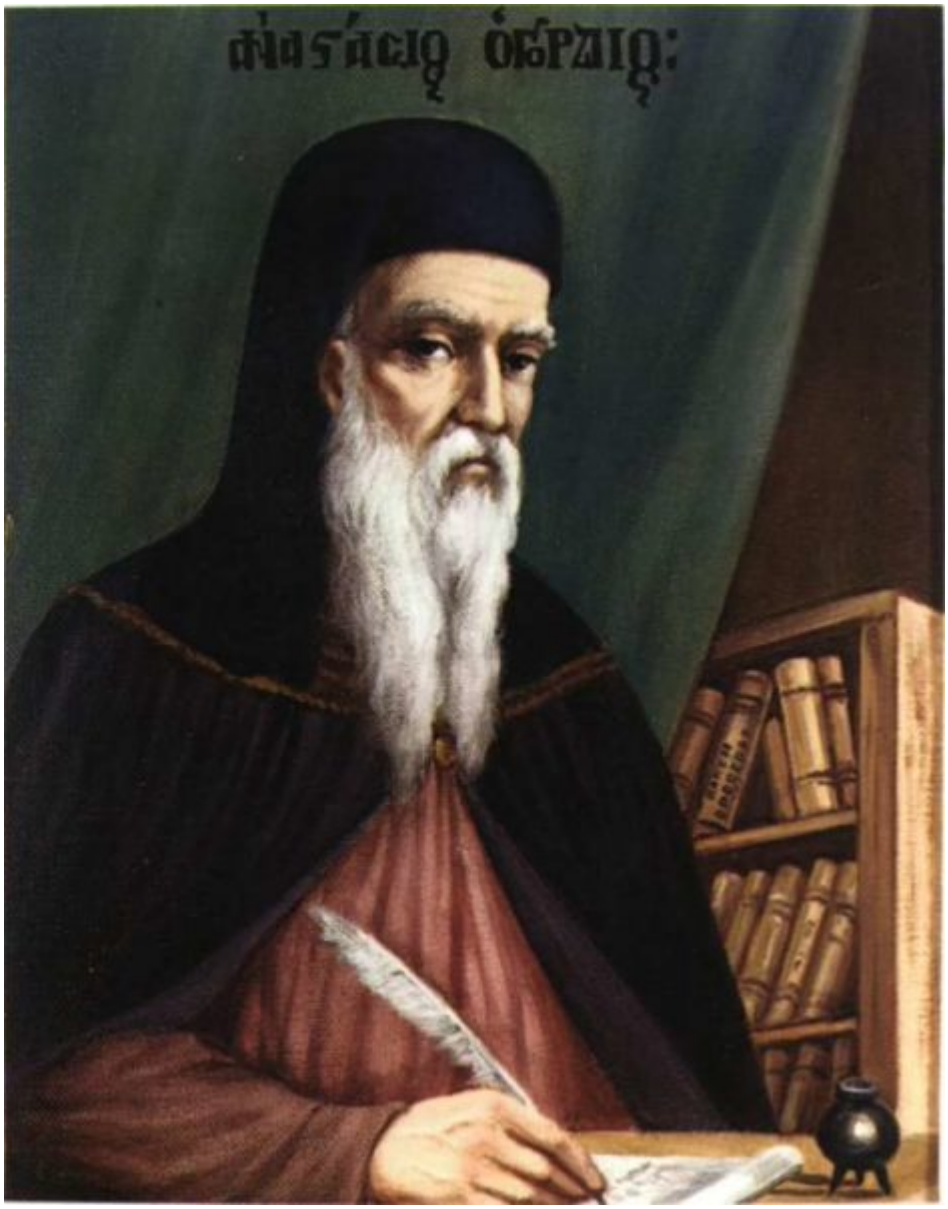
Πηγή: Νικολάου Κατοίκου, Φωτεινές Μορφές του τόπου μας – Ποιός ήταν ο Αναστάσιος Γόρδιος (1654-1729), τριμηνιαία έκδοση Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος & Φαναριοφερσάλων «Άγιος Σεραφείμ», τεύχος 17ο, Οκτώβριος – Δεκέμβριος 2009